

Abdullah Mâhir İZ (1895 – 1974)

28 Ocak 1895'te İstanbul'da doğdu.

09 Temmuz 1974'te vefat etti.

59 yıl öğretmenlik yaptı.

Ömrünü hayırlı işleriyle geçirdi.

Babası, hâkim Seyyit İsmail Abdülhalim Efendi'dir.

Annesi, şeyhülislâm soyundan Râife Hanım'dır.

Öğrenimine Midilli'de başladı.

Balıkesir İdâdîsi'nin ilk kısmında okudu.

2 yıl Vefa İdâdî'sinde öğrenim gördü.

Saray-Bosnalı Profesör Mahmud Necî'den özel dersler aldı.

İstanbul, Isparta ve Medine'de rüştiyeye devam etti.

Medine'de Arapçasını ilerletti.

1916 yılında Ankara'da sultanîden mezun oldu.

Aynı okulda Türkçe öğretmenliği yaptı.

Millî Mücadele'ye katıldı.

Mehmed Âkif Ersoy ile Farsça, Fransızca ve Edebiyat alanlarında çalıştı.

Sci'y Dergisi'nde "Tûf-i Şegaf" şiirini yayımlandı.

4 yıl Büyük Millet Meclisi'nde zabıt kâatibi, mümeyyizi ve 2. grup şefliği yaptı.

Prof. Dr. Ömer Ferit Kam ile tanışarak onun ilminden yararlandı.

1924'te Sultan Selim İmam-Hatip Mektebi Tarih öğretmenliği yaptı.

Üniversiteye Eczacılık Fakültesiyle başladı.

Sonra, Kimya ve Hukuk fakülteleriyle sürdürdü.

En sonunda Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi.

Kadıköy orta mektebi, Fransız Saint Jean D'Arc okulu, Halicioğlu ve Kuleli Askeri liseleri,

Üsküdar Paşakapı ve Davutpaşa orta mekteplerinde öğretmenliğini sürdürdü.

1933'te Edremit orta mektebi müdürlüğü yaptı.

1936'da Beykoz orta mektebi Türkçe öğretmeni yaptı.

1938 yılında Nişantaşı Erkek orta mektebi müdürlüğüne getirildi.

Haydarpaşa Lisesi'nde edebiyat öğretmeni yaptı.

1958-1959 yıllarında İstanbul İmam-Hatip mektebi müdürlüğü yaptı.

1960 yılında Çamlıca Kız Lisesi edebiyat öğretmeni iken emekli ayrıldı.

İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nde İslâmî Edebiyat Tarihi öğretmeni yaptı.

10 yıl burada Tasavvuf Tarihi, Hitabet ve İrşad derslerini verdi.

1960'da Kur'an'ın latin harfleriyle basılmasının yanlış olduğunu savundu.

Diyanet'in Kur'an'ın Türkçe Anlamı adlı eserin düzeltisinde heyet başkanlığı yaptı.

1965-1968 yıllarında Özel Fatih Koleji'nin kurucu müdürü oldu.

1974'te vefat eden Mahir İz, İstanbul Sahray-ı Cedid Mezarlığı'na defnedildi.

Ölümünden sonra hakkında birçok eserler yazıldı.

Tohum Dergisi, **Mahir İz Özel Sayısı** çıkarttı.

1995'te M. Ü. İlahiyat Fakültesi'nin önünden geçen yola Mahir İz Caddesi adı verildi.

Yazılarında Makşud Kâmrân, Namık Yaz, Abdullah Söğüt isimlerini kullandı.

1960 sonrası Diyanet Gazetesi, Sebülürreşâd, İslâm Düşüncesi, Tohum, Oku, Hilâl, Yeni İstiklâl gibi yayın organlarında yazıları yayımlandı.

Sönmez Neşriyat ve Matbaacılık Şirketi'nin 2 yıl idare meclisi başkanlığı yaptı.

Birçok cemiyet ve vakfın kuruluşuna katıldı.

Aktif hizmetlerde bulundu.

Azm-i Millî Cemiyeti, Muallimler Cemiyeti'nde bulundu.

İmam-Hatiplerin Kurulması ve Yaşatılmasında büyük hizmetler verdi.

İlim Yayma Cemiyeti, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ile Millî Kültür Vakfı'nda çalıştı.

Erzurum'dan bağımsız milletvekili adayı oldu.

O, çok sevilen bir sohbet adamı ve iyi bir hatip idi.

Eserleri:

1. *Tasavvuf*

2. *Din ve Cemiyet*

3. *Diyanet Gazetesi: Amel-i Salih Sohbetleri*

4. *Yılların İzi*

5. *Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur'ân-ı Kerim ve Türkçe Anlamı'nı gözden geçirdi.*

6. *Ahmed Cevdet Paşa'nın Kıyas-ı Enbiya'sını sadeleştirdi.*

Hakkında yazılanlar:

1. *M.Ü. İlahiyat Fakültesi'ndeki dosyası*

2. *Mahir İz, M. Ertuğrul Düzdağ*

3. *Mustafa Özdamar, Mahir İz Hoca*

4. *Büyük Bir İnsanı Daha Kaybetmemiz Üzerine: Mahir İz Hocamız, Tohum Dergisi*

5. *Hocam Mahir Bey İçin, Mehmed Çavuşoğlu*

6. *Mahir İz Hocamızı Anarken, Veli Ertan*

7. *Mâhir Hoca'dan İzler, Uğur Derman*

8. *İslâmî Edebiyatın Unutulmaz Üstadı Mahir İz Hoca, Osman Öztürk*

9. *Hocam Mahir İz Bey ve Hatıralarım, M. Ertuğrul Düzdağ*

...

MAHİR İZ'DEN SÖZLER

1. İnsanoğlu bir vatandaş olarak cemiyet hayatında doğruyu arayıp bulmaya, doğru yola gitmeye, doğrularla beraber olmaya; inancı ve vicdanı bakımından cemiyetin selameti için mecburdur.¹
2. Öteden beri alışılmış menkıbelerden ve tarihi tefsirlerden artık vazgeçilmesi, günün meselesi, zamanın kötü iptilaları, yaygın ahlaki noksanlar hakkında cemaatin dikkat nazarları çekilmelidir.²
3. Hayatımda mümkün olduğu kadar bir şeye dikkat ettim. Bütün hissi hareketlerimde dahi başkasının maddi, manevi hakkının rencide olmamasını hayat prensibi olarak kabul ve tatbik ettim.³
4. Tövbe ya Rabbî! Hata râhına gittiklerime; bilip ettiklerime, bilmeyip ettiklerime...⁴
5. İnanan insanlar için hareket düsturunu řu iki cümlede toplamak istedim: “**Üzerimde başkasının hakkı var mı? Yapacağım iş Hakk'ın rızasına uyar mı?**” Bu düsturu hayatında tatbik muvaffak olan mağfiret ve rahmetle müjdelenen zümreye namzetliğini koymuş olur. Üst tarafı sahibinin bileceği şeydir...⁵
6. Kıl beşi, tut kardeşi, ye helal aşi, yap doğru her işi, bil sorumlu her kişi, ol hayır eşi, kurtar başı...⁶
7. Amel-i Salih olmadan kupkuru imanın, kişiyi diğer yaptığı veya yapmadığı emirlerden dolayı mes'uliyetten kolay kolay kurtaramayacağını Kur'an-ı Kerim muhtelif yerlerde beyan buyurmuştur.⁷
8. Kazanca haram karıştırmamak, rızkın helalini aramak da Müslüman'ın boynunun borcudur. Herkes kazancından mes'uldür.⁸
9. Doğruluk, Müslüman'ın şiarıdır. İman ancak onunla tamamlanır. Alışverişte ve cemiyetteki her türlü muamelelerde imanın ölçüsü doğruluktur.⁹
10. Daima hayırlı işlerin başında olmak, başkasına ve cemiyete hayırlı işler yapmak, yine imanın kuvvetinde, Allah'ın rızasını düşünmekten ileri gelir. İşte, başı ancak böyle kurtarmak mümkündür.¹⁰
11. Herkes bildiğini başkasına öğretmekle mükelleftir. Bu bir şükran borcudur. Çünkü Hakk'ın lütfü sayesinde herhangi şekilde olursa olsun bilgi nimetine kavuşmuştur. Bu nimetin şükru ancak kendi cinsinden yapılacaktır.¹¹

¹ Mahir İz, Yılların İzi, S.430

² Mahir İz, Yılların İzi, S.450

³ Mahir İz, Yılların İzi, S.496

⁴ Mahir İz, Yılların İzi, S.430

⁵ Mahir İz, Yılların İzi, S.496

⁶ Mahir İz, Yılların İzi, S.494

⁷ Mahir İz, Yılların İzi, S.494

⁸ Mahir İz, Yılların İzi, S.494

⁹ Mahir İz, Yılların İzi, S.495

¹⁰ Mahir İz, Yılların İzi, S.495

¹¹ Mahir İz, Yılların İzi, S.495

12. “Allah’ın ve Resulünün istediği Müslüman cami içinde anlaşılmaz. Camii cemaati veya Arafat’taki cemaat Allah’ın bin bir emrinden sadece ikisini yerine getirendir. Müslümanın hakiki ölçüsü cami dışındaki, muamelatından, işlerinden meydana çıkar.”